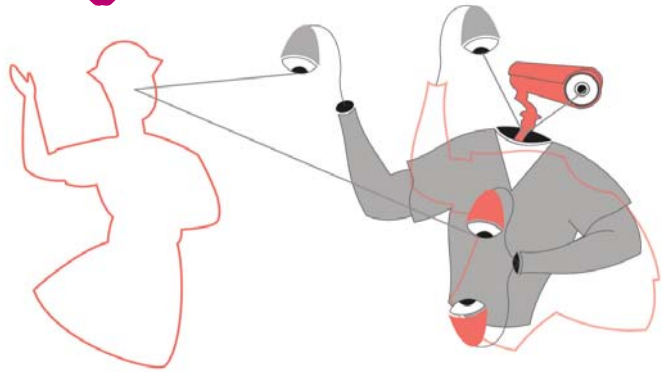

سیاست پایش مؤسسه‌های حسابرسی

در سال مالی ۲۰۱۵

ترجمه: سعید سپهرم، محمدعلی عضدی

نیز بر اهمیت تحلیل علل اصلی کاستیهای شناسایی شده، راهبری مؤسسه‌های حسابرسی و الگوهای اقتصادی آنها، تأکید کرده است.

مفاهیم اصلی رویه‌های پایش مؤسسه‌های حسابرسی

مفاهیم اصلی رویه‌های پایش مؤسسه‌های حسابرسی هیئت نظارت بر حسابرسی و حسابداران مستقل ژاپن در سال ۲۰۱۵ عبارت است از:

- ارتقای هر چه بیشتر رویکرد مبتنی بر ریسک در پاسخ به انواع مختلف نمایه‌های ریسک و پیشینه‌های تجاری مربوط به مؤسسه‌های حسابرسی، به‌ویژه دسته‌بندی شده براساس میزان فعالیتهای اطمینان‌بخشی؛
- ارزیابی جامع اثربخشی بررسی کنترل کیفیت انجام شده به‌وسیله انجمن حسابداران رسمی ژاپن و سایر کارکردهای خودانتظامی؛
- افزایش پایش بیرون از محل^۶؛
- همکاری بیشتر با نهادهای مقررات‌گذار خارجی؛ و
- ارتقای زیرساختها و منابع به‌منظور پشتیبانی از فرایند پایش.

ارزیابی ریسک و پایش از راه دور

ارزیابی اثربخشی بررسی انجام شده در مورد کنترل کیفیت به‌وسیله انجمن حسابداران رسمی ژاپن بررسی کنترل کیفیت به‌وسیله انجمن حسابداران رسمی ژاپن ابزار مهمی برای پایش به‌وسیله هیئت نظارت بر حسابرسی و حسابداران مستقل است. در پرتو ارتقای اخیر در نقش و فرایند بررسی کنترل کیفیت انجمن حسابداران رسمی ژاپن، هیئت

هیئت نظارت بر حسابرسی و حسابداران مستقل ژاپن^۱ (CPAAOB)، رویه‌های پایش مؤسسه‌های حسابرسی در سال مالی ۲۰۱۵ را منتشر کرده که خلاصه آن به شرح زیر است.

پیش‌زمینه: محیط پیرامونی و چالشهای مؤسسه‌های حسابرسی

- با وجود نشانه‌هایی قابل مشاهده دال بر رونق اقتصادی، همچون افزایش تعداد شرکت‌هایی که برای اولین بار اقدام به پذیرهنویسی سهام خود می‌کنند^۲ و بازارهای سرمایه در حال رشد، تعداد شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس و میانگین درآمد حق الزحمه حسابرسی تا حدودی کاهش یافته است؛
- توسعه فزاینده تجارت جهانی شرکت‌های ژاپنی، به‌ویژه در آسیا، جهانی شدن هرچه بیشتر مؤسسه‌های حسابداری و حسابرسی را ضروری می‌سازد؛
- اجرای قانون بازبینی شده شرکتها و آیین‌نامه تازه تدوین شده راهبری شرکتی در سال ۲۰۱۵، مستلزم افزایش نقش کمیته‌های حسابرسی و حساب‌رسان قانونی شرکتها است. این موضوع همچنین در بردارنده انتظارات بیشتری از مؤسسه‌های حسابرسی در خصوص نقش آنها در راهبری شرکتی مؤثر شرکتها است؛
- کاستیهای بیشتری در بررسیهای کنترل کیفی انجام شده از سوی انجمن حسابداران رسمی ژاپن^۳ یافت شده که بیشتر مربوط به مؤسسه‌های حسابرسی کوچکتر بوده‌اند؛ و
- بازبینی انجام شده در سند راهبرد تجدید حیات ژاپن^۴ در سال ۲۰۱۴، ارتقای کیفیت حسابرسی را مورد تأکید قرار داده است. در همین سال، همنشینی بین‌المللی مراجع نظارت بر حسابرسی مستقل^۵

• سازوکارهای انگیزشی، مشتمل بر ارزیابی عملکرد و خطمشی‌های جبران خدمات؛ و

• معیارهای یکنواختی در کیفیت حسابرسی در هر کار حسابرسی.

ب- درک و ارزیابی نمایه ریسک هر کار حسابرسی شامل محیط تجاری آن کار، به‌منظور تصمیم‌گیری در خصوص پذیرش و تجدید هر کار حسابرسی، و برنامه‌ریزی و اجرای رویه‌های حسابرسی؛ و
پ- تحلیل علت اصلی کاستی‌های شناسایی شده به‌مثابه مبنایی برای اقدام‌های اصلاحی مؤثر.

مسائل مورد تأکید در بازرسیها در رابطه با نمایه ریسک و پیشینه تجاری مؤسسه‌های حسابرسی

هیئت نظارت بر حسابرسی و حسابداران مستقل، رویکردی سه سطحی را در مورد انواع مختلف نمایه ریسک و پیشینه تجاری مؤسسه‌های حسابرسی مد نظر قرار می‌دهد:

الف- **مؤسسه‌های بزرگ برتر (چهار مؤسسه بزرگ)^۱؛**

بازرسیهای منظم هر دو سال یکبار انجام خواهد شد. با در نظر گرفتن بررسیهای کنترل کیفیت انجمن حسابداران رسمی ژاپن (هر دو سال یکبار) و بررسی جهانی به‌وسیله شبکه‌های بین‌المللی مؤسسه‌های حسابرسی، هیئت نظارت بر حسابرسی و حسابداران مستقل، بازرسیهای موضوعی و افقی را با تمرکز بر مسائل متداول در چهار مؤسسه بزرگ که شامل موارد زیر است، ادامه می‌دهد:

• شناخت درآمد،

• برآوردهای حسابداری،

• تردید حرفه‌ای،

• حسابرسی گروه (به‌ویژه ارتباط بین حسابرس اصلی و حسابرسان مسئول حسابرسی بخشهای برون‌مرزی)؛ و

• **بررسی کنترل کیفیت در سطح هر کار حسابرسی^۲ به‌وسیله انجمن حسابداران رسمی ژاپن.**

افزون بر این، موضوعهای زیر نیز با بازرسیهای موضوعی / افقی پوشش داده می‌شود:

• کنترل کیفیت ناظر بر دفاتر محلی،

• کار حسابرسی برای **نهادهای مالی^۱**،

• بررسی به‌وسیله شبکه‌های بین‌المللی؛ و

• پاسخ به تغییر در مقررات داخلی و برون‌مرزی مرتبط با کارهای حسابرسی و مؤسسه‌های حسابرسی ذیربط.

این بازرسیها نه‌تنها رعایت حداقلهای تعیین شده در

نظارت بر حسابرسی و حسابداران مستقل، ارزیابی جامعی از اثربخشی عملکرد این بررسیها به‌عمل خواهد آورد.

افزایش پایش بیرون از محل

هیئت نظارت بر حسابرسی و حسابداران مستقل با بررسی گزارشهای ارائه‌شده به‌وسیله مؤسسه‌های حسابرسی، اثربخشی طراحی و عملکرد نظام کنترل کیفیت آنها را بررسی کرده و مسائل مشترک شناسایی شده در گستره صنعت حسابرسی را در خواهد یافت.

هیئت مزبور به‌ویژه بر الگوها و راهبردهای کسب‌وکار مؤسسه‌های حسابرسی، شامل نگرش مدیریت، درآمد و منابع انسانی این مؤسسه‌ها، به‌مثابه ریشه اصلی کاستیهای حسابرسی تمرکز خواهد کرد.

بازرسی

معنای اصلی بازرسی

در خلال بازرسی در محل مؤسسه‌ها، هیئت نظارت بر حسابرسی و حسابداران مستقل، کاستیها و نقاط ضعف کیفیت حسابرسی هر مؤسسه را شناسایی و با استفاده از گفتگوی تعاملی با آنها، علل اصلی این کاستیها و نقاط ضعف را تجزیه و تحلیل می‌کند. به‌علاوه، این هیئت برای بهبود بررسی کنترل کیفی خود، برای مثال با ارائه گزارشهای حاصل از بازرسیهای به انجمن حسابداران رسمی ژاپن، از همکاری انجمن مزبور نیز برخوردار می‌شود. افزون بر این، هیئت یادشده با انتشار گزارش **موردی از نتایج بازرسی مؤسسه‌های حسابرسی^۲**، به ترویج دیدگاه خود در سطح حرفه و در میان دیگر طرفهای ذینفع در ارتقای کیفیت حسابرسی می‌پردازد و با ارائه نمونه‌هایی از کاستیها و نقاط ضعف مشاهده‌شده در بازرسیهای مزبور و نیز بهترین روشهای اعمال کنترل کیفیت حسابرسی، ارتباط متقابلی با فعالان حرفه برقرار می‌کند.

مسائل رایج مورد تأکید در بازرسیها

موضوعهای مورد بررسی در تمامی انواع بازرسیها از این قرار است:
الف- کنترل کیفیت با توجه به اندازه و نمایه تجاری مؤسسه حسابرسی؛ به‌طور مشخص:

• راهبردهای کسب‌وکار و بررسی پویای آنها در پاسخ به تغییرهای محیط پیرامونی مؤسسه‌های حسابرسی،

• ابتکارهای مدیریت ارشد برای کیفیت حسابرسی (نگرش مدیریت)،

• مدیریت منابع انسانی، شامل استخدام کارمندان، آموزش و مأموریت با توجه به نمایه ریسک کار حسابرسی،

انجام شده به وسیله انجمن حسابداران رسمی ژاپن.

پیگیریهای پس از بازرسی

هیئت نظارت بر حسابرسی و حسابداران مستقل، بعد از بازرسی هر مؤسسه حسابرسی، اثربخشی اقدامهای اصلاحی آنان را بررسی و پیگیری می کند. این هیئت همچنین نتایج حاصل از بررسیهای کنترل کیفی انجمن حسابداران رسمی ژاپن را به منظور پیگیریها و بازرسیهای آینده، مد نظر قرار می دهد. در صورت کافی نبودن موارد اصلاح شده، بازرسی زودتر از موعد مقرر از مؤسسه مزبور، مد نظر قرار می گیرد.

تحلیل‌های افقی و عمقی نتایج پایشهای بیرون از محل و بازرسی از مؤسسه‌های حسابرسی، برای شناخت مسائل در پهنه صنعت اجرا می شود. افزون بر این، هیئت مزبور فعالانه به ترویج دیدگاه‌های خود در میان سایر دست‌اندرکاران ارتقای کیفیت حسابرسی مانند **مؤسسه خدمات مالی**^{۱۴}، انجمن حسابداران رسمی ژاپن، بورس اوراق بهادار، سرمایه‌گذاران، همنشینی بین‌المللی مراجع نظارت بر حسابرسی مستقل و شبکه‌های بین‌المللی مؤسسه‌های حسابرسی خواهد پرداخت.

پانوشتها:

- 1- Certified Public Accountant and Auditing Oversight Board (CPAAOB)
- 2- Initial Public Offering (IPO)
- 3- Japanese Institute of Certified Public Accountant (JICPA)
- 4- Japan Revitalization Strategy
- 5- International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR)
- 6- Off-site Monitoring
- 7- Case Report from Audit Firm Inspection Results
- 8- Top-tier Large Firms (Big 4 Firms)
- 9- Engagement Quality Control Review (EQCR)
- 10- Financial Institutions
- 11- Collective Investment Schemes (CIS)
- 12- Globally Operating Companies
- 13- Small and Mid-sized Firms (SMEs)
- 14- Financial Services Agency (FSA)

منبع:

Certified Public Accountants and Auditing Oversight Board, **Audit Firms Monitoring Policy for Fiscal Year 2015**, April 7, 2015

استانداردهای حسابداری و حسابرسی را بررسی می کند، بلکه سطح کیفی مورد انتظار را نیز با ترویج بهترین شیوه‌های رایج در میان مؤسسه‌های جهانی حسابرسی، افزایش می دهد.

ب- مؤسسه‌های بزرگ رده دو؛

بازرسیهای منظم برای این گروه از مؤسسه‌ها با تأکید بر مسائل متداول در میان آنها، هر سه سال یکبار اجرا خواهد شد. مسائل مزبور از این قرار است:

- کارهای حسابرسی که نیازمند سطح بالاتری از تخصص حسابرسی هستند، از قبیل حسابرسی نهادهای مالی، **طرحهای سرمایه‌گذاری جمعی**^{۱۱} و **شرکتهایی با عملیات جهانی**^{۱۲}،
 - برقراری ارتباط با حسابرسان شرکت،
 - تدبیرهای اصلاحی در پاسخ به نتایج حاصل از بررسیهای کنترل کیفیت انجمن حسابداران رسمی ژاپن،
 - کنترل کیفیت مرتبط با چرخش حسابرسان در داخل مؤسسه،
 - حسابرسی گروه (به‌ویژه ارتباط بین حسابرس اصلی و حسابرسان مسئول حسابرسی بخشهای برون مرزی)؛ و
 - هرگونه اقدام در سطح ملی در واکنش به تغییرهای محیط پیرامونی.
- پ- **مؤسسه‌های کوچک و متوسط**^{۱۳}؛

برخی کاستیها در مؤسسه‌های کوچک و متوسط، در ارتباط با کنترل کیفیت برای پذیرش و استمرار کارهای حسابرسی، تدبیرهای اصلاحی در خصوص کمبودهای شناسایی شده به وسیله انجمن حسابداران رسمی ژاپن و کارهای حسابرسی با وابستگی بالا (بیش از ۱۵ درصد درآمد کل مؤسسه)، مورد توجه قرار گرفته‌اند. بازرسیها با توجه به نمایه ریسک مؤسسه‌ها و با تمرکز بر موارد زیر، انجام خواهد شد:

- ظرفیت برای اجرای کنترل کیفیت با توجه به محدودیت منابع این‌گونه مؤسسه‌ها،
- تخصص و صلاحیت اعضای گروه حسابرسی،
- کارهای حسابرسی که نیازمند سطح بالاتری از تخصص حسابرسی هستند؛ از قبیل حسابرسی نهادهای مالی، طرحهای سرمایه‌گذاری جمعی و شرکتهایی با عملیات جهانی،
- برقراری ارتباط با حسابرسان شرکت،
- کنترل کیفیت مرتبط با چرخش حسابرسان در داخل مؤسسه،
- حسابرسی گروه (به‌ویژه ارتباط بین حسابرس اصلی و حسابرسان مسئول حسابرسی بخشهای برون مرزی)، و
- اقدامهای اصلاحی درباره هر گونه کاستی و نقاط ضعف شناسایی شده طی بررسیهای کنترل کیفی